

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov.
Issued daily except Sundays and Holidays.

PROSVETA

THE NAME OF THE
GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LETÖ—YEAR XXI.

Cena lista je 50.00 Entered as second-class matter January 28, 1917, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879, Ar-1575.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

Subscription \$6.00
Yearly

Uredniški in upravní prostori:
2657 S. Lawndale Ave.
Office of Publication:
2657 South Lawndale Ave.
Telephone, Rockwell 4904

STEV.—NUMBER 241

Chicago, Ill., sobota, 13. oktobra (October 13), 1928.

Obe stranki se na jugu sučeta okoli kukluksov

Demokratije kupujejo farmerske glasove

Dali so \$200,000 trem vodiljem farmerske organizacije za agitacijo za Smitha.

Washington, D. C.—Posebni izbrinčni odsek, ki nadzoruje izdatke letošnje predsedniške kampanje vseh strank, je prejel dokumentarno evidenco, da je na rodni odbor demokratske stranke, kateremu načeljuje newyorskij kapitalist Rasobk, dal vsoto \$203,037 George N. Peeku, Chester C. Davisu in Walton Petetu, trem glavnim voditeljem McNary-Haugenovega farmerskega bloka, z namenom, da finančirajo agitacijo med farmarji v centralnih in zapadnih državah za Smitha.

James W. Gerard, blagajnik demokratskega kampanjskega sklada, priznava, da je izplačal farmerskim voditeljem omenjeno vsoto, ne ve pa ničesar, kako se je ta denar porabil.

Sodnik terorizira delavec v Kenoshi

Obsodil je 27 izprtih nogavičarjev na plačilo \$2700 denarne kazni, ker so kršili prepoved.

Milwaukee, Wis.—Zvezni sodnik Ferdinand A. Geiger je 11. oktobra obsodil 27 izprtih delavcev Allen-A kompanije v Kenoshi na plačilo sto dolarjev vrnega iz razloga, ker so s piketimi demonstracijami pred nogavičarsko tovarno kršili njegovo prepoved (junction).

Sodnik je odredil, da se denarna kazna v skupni vsoti \$2700 izplača kompaniji "v poravnjanje storjene škode." Med obsojenimi je deset decket, od katerih mnogo niso polnoletne, vendar pa bo težko iztrirjati denar od miloletnih in družba se bo moral obrisati za več stotakov.

Oboženi delavci ni bilo navzročih, pač pa so jih zastopali odvetniki in glavno besedo so imeli policisti in uradniki družbe, ki so pričali o dozdevnih prestopkih.

Novi vstaški izbruhi v Mehiki. Mexico City, 12. okt.—Porociila iz držav Jalisco in Michoacan se glase, da so federalne čete začele novo ofenzivo proti klerikalnim vstašem, ki so zadnje tedne razpredeli zelo krvavo gibanje. Vse kaže, da so se razne vstaške grupe združile. V sredo zvečer so vstaši desperatno napadli mesto Tucasusco v Jaliscu in bili so odbiti po ljetem boju z mnogimi izgubami na obeh straneh. V nekem drugem spopadu v okolici Tonaye sta bila dva zvezna časnika ubita in vodja rebelov je bil ujet in ustreljen.

Lepa komunistična taktika! Berlin, 12. okt.—Vsi berlinski listi razpravljajo o dogodku zadnje sobote zvečer na tukšnjih radiopostajah. Urednik socialističnega lista "Vorwaerts" je imel govoriti na radio, ko pa je prišel tja, so ga pograbili tri časniki, vrgli v avtomobil in odpeljali na drugi konec mesta, medtem pa je stopil pred aparatom komunistični poslanec Schultz in harangiral vse berlinske in zunanje poslušalce petnajst minut s svojo propagando, predno je bila prevara odkrita.

Japonci se naseljujejo v Braziliju. Rio de Janeiro, 12. okt.—Japonsko naseljevanje v Braziliji je tako narastlo, da zdaj pride do konflikta na demokratski listi s kongresnicami.

Sam se je operiral na slepiču. Los Angeles, Cal.—Dr. Robert Meals, zdravnik iz Hollywooda, je 11. t. m. izvršil sam na sebi uspešno operacijo na vnetem slepiču. Podprli so ga, da je sedel na operacijski mizi, nakar si je z lokalno anestetiko umrtvil živce v trebušu, odpiri trebuš, odstrani vneti organ in zabil rano. Drugi zdravnik mu je pomagal poiskati slepič.

Stavka kovinarskih likarjev

Pridružili so se tudi delavski strokovni organizaciji.

Chicago, Ill.—Advance Pattern Foundry kompanija, ki izdeluje kuhinjsko posodo iz aluminija, je v svoji tovarni uvažala vedno bolj prigajanske metode, da iz delavcev izžame več profita. Struna se je med delavci in tovarniškim vodstvom vedno bolj napenjala. In ko je družba uvela v tovarni konverjerje in vrhatega odtrgal a še od meze od kosa, je struna bila tako napeta, da je počila. Nezadovoljnost med delavci je postala tako velika, da so zastavili. Medtem so bili nekateri delavci že člani lokalne organizacije štev. 6 kovinarskih likarjev, drugi so se ji pa pridružili, da se bodo govorniki držali le kampanjskih vprašanj.

Unija je takoj prevzela vodstvo stavke. Razpostavila je stavkovne straže in skušala priti v stike s tovarniškim vodstvom, da prično pogajanja glede sporov. Tovarniško vodstvo je pa zajahalo visokega konja in hoteli slišati besede o pogajanjem.

Izdelki kompanije se prodajajo pod znamko "Super Maid".

Največ te posode se proda v Kaliforniji. Metoda za prodajanje je, da agent nagovarja toliko časa družino, da mu dovoli demonstracijo v hiši, da ni več odpora proti demonstraciji. Bliznji sosedje so povabljeni na demonstracijo, na kar se kupčija razvzete.

Zene strokovno organiziranih delavcev se opozarjajo, da niso izdelki pod znamko "Super Maid" na pripomočki listi.

Fašistični barbari zem ne pozna moje

Zrve fašističnega terora mučijo in trpičajo.

Curih, Švica.—V italijanskih ječah mučijo in trpičijo jetnike, da je strah in groza. Delavska in socialistična internacionala je prejela poročilo iz verjetnih virov, da se gode strašne reči, kadar se vrše zasišanja onih, ki se osušljivajo bombnega napada na Mussoliniho dne 31. oktobra 1926. Preiskava še zdaj ni končana in jo vodi poseben odbor, ki se shaja ponoc na centralni policijski postaji v Milanu.

Nesrečne žrtve bivajo v policijskih celicah, polnih nesnagi in smradu. Že bivanje v takih celicah je trpičenje. In ko so žrtve po več dni prebole v teh smradljivih in nesnažnih celicah, jih prično vlačiti pred ta izredni odbor, katerega predsednik je neke vrste kriminalni lunatik. Njegova navada je, da položi svoj revolver poleg aktov, tako da ga lahko vsak vidi.

Kaj se godi v teh sobah, v katerih odbor zasišuje žrtve fašističnega terora, pokazuje dejstvo, da ni dovoljeno niti policajem hoditi po hodnikih, ki vodijo do teh sob. Žrtve vodi v to mučilnico izbrana fašistična milice. Izprševanje žrtv se je vršilo na ta način, da je bilo jok in stok žrtev večkrat slišati na ulici.

Semintje fašistični oblastniki niso mogli preprečiti, da bi časniki ne videli teh žrtev, kako jim je kri lila z obraza, kadar so jih od zasišanja iz teh sob vodili zopet v nesnažne celice.

Letalska nesreča.

Milwaukee, Wis.—Charles Thayer Hall, pilot, in Rose E. Horwitz sta se v četrtek ubila,

ko je Hall zgubil kontrolo nad letalom in sta z višine 2,400 čevljev treččila na zemljo.

Horwitz je bila odvetnica v tem mestu in je bila pred leti kanadiščina na demokratski listi s kongresnicami.

Letalska nesreča.

Milwaukee, Wis.—Charles Thayer Hall, pilot, in Rose E.

Horwitz sta se v četrtek ubila,

ko je Hall zgubil kontrolo nad letalom in sta z višine 2,400 čevljev treččila na zemljo.

Horwitz je bila odvetnica v tem mestu in je bila pred leti kanadiščina na demokratski listi s kongresnicami.

Letalska nesreča.

Milwaukee, Wis.—Charles

Thayer Hall, pilot, in Rose E.

Horwitz sta se v četrtek ubila,

ko je Hall zgubil kontrolo nad letalom in sta z višine 2,400 čevljev treččila na zemljo.

Horwitz je bila odvetnica v tem mestu in je bila pred leti kanadiščina na demokratski listi s kongresnicami.

Letalska nesreča.

Milwaukee, Wis.—Charles

Thayer Hall, pilot, in Rose E.

Horwitz sta se v četrtek ubila,

ko je Hall zgubil kontrolo nad letalom in sta z višine 2,400 čevljev treččila na zemljo.

Horwitz je bila odvetnica v tem mestu in je bila pred leti kanadiščina na demokratski listi s kongresnicami.

Letalska nesreča.

Milwaukee, Wis.—Charles

Thayer Hall, pilot, in Rose E.

Horwitz sta se v četrtek ubila,

ko je Hall zgubil kontrolo nad letalom in sta z višine 2,400 čevljev treččila na zemljo.

Horwitz je bila odvetnica v tem mestu in je bila pred leti kanadiščina na demokratski listi s kongresnicami.

Letalska nesreča.

Milwaukee, Wis.—Charles

Thayer Hall, pilot, in Rose E.

Horwitz sta se v četrtek ubila,

ko je Hall zgubil kontrolo nad letalom in sta z višine 2,400 čevljev treččila na zemljo.

Horwitz je bila odvetnica v tem mestu in je bila pred leti kanadiščina na demokratski listi s kongresnicami.

Letalska nesreča.

Milwaukee, Wis.—Charles

Thayer Hall, pilot, in Rose E.

Horwitz sta se v četrtek ubila,

ko je Hall zgubil kontrolo nad letalom in sta z višine 2,400 čevljev treččila na zemljo.

Horwitz je bila odvetnica v tem mestu in je bila pred leti kanadiščina na demokratski listi s kongresnicami.

Letalska nesreča.

Milwaukee, Wis.—Charles

Thayer Hall, pilot, in Rose E.

Horwitz sta se v četrtek ubila,

ko je Hall zgubil kontrolo nad letalom in sta z višine 2,400 čevljev treččila na zemljo.

Horwitz je bila odvetnica v tem mestu in je bila pred leti kanadiščina na demokratski listi s kongresnicami.

Letalska nesreča.

Milwaukee, Wis.—Charles

Thayer Hall, pilot, in Rose E.

Horwitz sta se v četrtek ubila,

ko je Hall zgubil kontrolo nad letalom in sta z višine 2,400 čevljev treččila na zemljo.

Horwitz je bila odvetnica v tem mestu in je bila pred leti kanadiščina na demokratski listi s kongresnicami.

Letalska nesreča.

Milwaukee, Wis.—Charles

Thayer Hall, pilot, in Rose E.

Horwitz sta se v četrtek ubila,

ko je Hall zgubil kontrolo nad letalom in sta z višine 2,400 čevljev treččila na zemljo.

Horwitz je bila odvetnica v tem mestu in je bila pred leti kanadiščina na demokratski listi s kongresnicami.

Letalska nesreča.

Milwaukee, Wis.—Charles

Thayer Hall, pilot, in Rose E.

Horwitz sta se v četrtek ubila,

ko je Hall zgubil kontrolo nad letalom in sta z višine 2,400 čevljev treččila na zemljo.

Horwitz je bila odvetnica v tem mestu in je bila pred leti kanadiščina na demokratski listi s kongresnicami.

Letalska nesreča.

Milwaukee, Wis.—Charles

Thayer Hall, pilot, in Rose E.

Horwitz sta se v četrtek ubila,

ko je Hall zgubil kontrolo nad letalom in sta z višine 2,400 čevljev treččila na zemljo.

Horwitz je bila odvetnica v tem mestu in je bila pred leti kanadiščina na demokratski listi s kongresnicami.

Letalska nesreča.

Milwaukee, Wis.—Charles

Thayer Hall, pilot, in Rose E.

Horwitz sta se v četrtek ubila,

ko je Hall zgubil kontrolo nad letalom in sta z višine 2,400 čevljev treččila na zemljo.

Horwitz je bila odvetnica v tem mestu in je bila pred leti kanadiščina na demokratski listi s kongresnicami.

Letalska nesreča.

Milwaukee, Wis.—Charles

Thayer

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicaga) \$6.00 na leto, \$3.00 za pol leta; Chicago in Cicero \$7.50 na leto, \$3.75 za pol leta, in za inozemstvo \$9.00.

Naslov za tiste, kar ima stik z listom:

"PROSVETA"

2657-59 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$6.00 per year; Chicago \$7.50, and foreign countries \$9.00 per year.

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

C. 138

Datum v oklepaju n. pr. (Sept. 30-1928) poleg vsakega imena na naslovu pomeni, da va mje s tem dnevom poteka naročnina. Ponovitejo je pravčasno, da se vam ne ustavi list.

TAJNO LINČANJE SREDSTVO ZA POSPESEVANJE FASIZMA V ITALIJI.

G. E. Modigliani, bivši poslanec italijanskega parlamenta, ki zdaj živi v pregnanstvu, je razkril zadnje sredstvo, s katerim se utrjuje fašizem v Italiji. Modigliani je to sredstvo razgallil pred komisijo za politične kaznjence, socialistična internacionala je pa poskrbela, da je to poročilo prišlo v časopise.

Podal je sliko dveh dogodkov in sicer, se ena tiče socialista Joseph Paoletti, druga pa delavca Serdoča iz Reke.

Serdoč, vojni veteran je bil na potu v Rim, da se podvrže zdravniški preiskavi. Na železniški postaji Orte blizu Rima so ga fašisti vzeli z vlaka in odgnali v lokalni glavnji stan fašistov. Drugo jutro so ga našli mrtvega viseti na drevesu. Njegovo truplo je kazalo znake zadavljenja. Njegova družina je zahtevala autopsijo. Toda fašistske oblasti niso izpolnile njeno željo, ampak so pokopale Serdoča tajno. Oblasti niso uvedle nobene preiskave. Fašisti niso le hoteli prikriti svoje hudo delstvo, na ta način, da so zadavljenega in siromašnega delavca obesili na drevo, da tako vzbudijo mnenje, da je neznani tuji delavec izvršil samomor, ampak so storili eno najbolj barbariskih činov, ko so mrtvega še obesili, da tako prikrijejo svoj zločin.

Paoletti je bil odsoljen v bolnišici v Rimu kot bolniški strežnik zaradi njegovega političnega prepranja. Vrnili se je na svoj dom, da obdeluje zemljo. Ko je javno ožigalo lokalnega fašistskega načelnika zaradi provokatorskega dejanja, so ponoči prišli ponj fašisti, pretepli njega, njegovo ženo in njegove otroke, kasneje so pa s silo odgnali njega na polje in ga tam zadavili. Mrtvo truplo so našli na polju. Znaki so pripovedovali, da ga je davilo več rok.

Policjski načelnik, ki se ima za svojo službo zahvaliti fašistom, je pa odločil, da je Paoletti bolan in da hodi ponoči v spanju okoli. Na takem sprehodu se je v spanju sam obesil! Si non e vero, e ben trovato! (Ako ni res, je dobro izmišljeno).

Ko so zadnjič lovili italijanske mafiste v Chicagu, je prišel k sodniku italijanski konzul in pripovedoval, kako je Mussolini z železno roko zatrl mafijo v Italiji. Že takrat smo rekli, da bo mafija procvitala v Italiji, dokler bodo na krmilu fašisti, ker so metode, ki jih uporabljajo fašisti proti svojim političnim nasprotnikom, do pike podobne metodam mafije ali kamore. Navedli smo, da je dokaz način, po katerem so fašisti umorili italijanskega poslanca Matteottija.

Zdaj sta tukaj zopet dva dokaza, ki govorita in pravčata, da se nismo zmotili.

Italija se danes, sploh dokler je pod vladom fašistov, ne more pričevati med pravne države, ako lahko potnik v Rim izgine brez sledu in ga oblasti pokopljejo tajno, ako njegovi sorodniki zahtevajo, da se njegovo truplo raztelesi in doženejo vzroki smrti. Dalje, če lahko kriminalci napadajo ponoči pridnego kmeta, ga zadavijo na polju in ko javnost zahteva preiskavo, pa policijski načelnik izjavlja, da se je zadavljenec sam obesil, ker je ponoči hodil okoli v spanju, na to se pa mrtvec pokoplje, da se tako izbriše sled zločina. Take razmere niso bile v Italiji, ko je banditstvo najbujnejše cvetelo v nji, ko še ni bilo železnic in noben potnik si ni bil svest, da pride živ v Rim. Oblasti so se takrat saj potrudile, da so dobile zločince v pest. Danes pa oblasti še prikrijejo zločince, ko so hudodelstvo izvršili v podporo fašizmu.

Fašistski zločinci lahko danes še rajajo in se veselijo in vrskajo sredi zločinov, ki jih izvršujejo v podporo fašistskega režima. V Italiji so ob času rimskoga cesarstva živel in vladal v Rimu Neroni in Caligula, ki so bili s cloveško kožo prevlečene zveri. Ljudstvo je te zveri preživel. In tako bo tudi preživel italijansko ljudstvo s podjavljanimi ljudstvi vred fašistske zveri, ki si domislajo, da jo ni sile na svetu, ki bi jih pahnili s prestola, na katerega so prišli z morijami, požigom, oplenjevanjem in drugimi nasilnimi dejanji.

Fašizem v Italiji je danes sramotna pega na civilizaciji človeštva. Za to se tudi ne bo obdržal. pride čas, ko ta sramotna pega ravnotako izgine, kot se je prikazala in nad katero se zgraže ves pošten in civiliziran svet. Fašizma ne ohranijo tudi tajna linčanja, ampak le dokazujojo, da fašizmu že trda prede, ako se poslužuje takih zločinskih sredstev.

VESTI IZ MASLBIN

Volimo delavce kandidate.

Milwaukee, Wis. — Dogodilo se je, da da sem zašel v neko družbo, katero razgovor je kmalu nanesel na politični pogovor, v katerem se je nekaj delavcev izrazilo za Al Smitha, kajti le njega da moramo voliti in ga postaviti na predsedniški stolček v narodnem kapitolu, ker "on da je za to, da pride pijača nazaj." Neki delavec v tej naši družbi je potrdil z "Yes, to je gotovo, če bo izvoljen Al Smith, da bo pijača spet uvedena. Saj je imel Al pred kratkim v Milwaukee svoj politični govor in jaz sem bil zraven, ko je obvabil, če bo izvoljen, da bo dal pijača nazaj." Kakor sem uvidel, se je skoro polovica delavcev v naši družbi navduševala za Al Smitha.

Ugovarjal sem in dostavil: "Dragi delavci trpin, vprašam vas le, kakšne interese morate prizakovati, pa naj bo od Al Smitha, ki ga tako častite, hvale in zagovarjate ter mu želite zmage, ali pa od Hooverja, ki mu tudi nekateri slavo pojmo? Nai bo izvoljen ta ali oni, izmed teh dveh, ali res mislite, če bo izvoljen Al Smith, da bo dal pijača nazaj? No, no dragi delave, pijače ne bo pazaj, pa naj pride v Belo hišo Smith ali Hoover, v sedanji kampanji so jo privlekli na dan le zato, da z njo slepe delovno in kmetsko ljudstvo, posebno tiste, ki jim verjamejo. Mene prav, gotovo ne bodo presleplili z njo, ker jim ne verjamem, pa zato tudi ne bom volil ne Smitha in ne Hooverja, ampak volil bom socialističnega kandidata Norman Thomasa in z njim vse ostale socialistične kandidate, kolikor jih je na soc. listi.

Smith in Hoover zagovarjata vse živiljenje kapitalistične interese; delavski interesi ju ne brigajo, še manj pa jih bodo brigali po volitvah. To pa zato, ker sta oba protidelavški. Dokaz imate v tem: Republikanska stranka ima vlad v rokah že osem let, pod vodstvom Hardinga in Coolidgea, in lahko veste, če hočete vedeti, kakšna prosperiteta se vam deli pod republikanskim vladom, ko ni druga kot trganje plač, stavke, policijska nasilja proti delavcem in pa sodniške prepovedi. Zapori so natlačeni z delavškimi boritelji in poleg tega pa vladajo velika draginja. Ravno tako se lahko spominjate, ako se le hočete, kakšne prosperitete smo bili deležni pod demokratskim režimom z Wilsonom na čelu, da nihil prav čisto nič boljše za delavca in farmerja, kakor pozneje in sedaj pod republikanskim vladom z delavca in farmerja.

Kaj je omogočilo revolucijo 1917 in 1918? Vojska je dala delavev in kmetu orožje v roke. Grozivo vojno trpljenje je kot vojake oborožene delavce in kmete zrevolucioniralo. Poraz je vladajočega gospodarstva razredov desorganiziral. Tako se je mogel oboroženi narod upreti in gospoduje pognati. Toda v desetletju, ki je minilo od takrat, je to postal drugačje. Povsod so gospodarstvo razredi svojo nasilno upravo zopet uporabili.

Kaj je omogočilo revolucijo 1917 in 1918? Vojska je dala delavev in kmetu orožje v roke. Grozivo vojno trpljenje je kot vojake oborožene delavce in kmete zrevolucioniralo. Poraz je vladajočega gospodarstva razredov desorganiziral. Tako se je mogel oboroženi narod upreti in gospoduje pognati. Toda v desetletju, ki je minilo od takrat, je to postal drugačje. Povsod so gospodarstvo razredi svojo nasilno upravo zopet uporabili.

Vojnoknjični razvoj samotanki, strupeni plini, letala, daje državnemu nasilnemu aparatu grozivo premoč nad neoboroženimi ljudskimi mnogočinami.

Nikjer na svetu ni položaj tak, da bi nasilna vstaja proti državnim oblastim zagotavljala uspeh.

"Akutna revolucionarna kriza" je torej minila. Vse to je Buharin. Vsemu temu priznava Buharin. Toda kaj sklepi? Ali priznava, da delavški razred povsod, ker se ne nahajamo več v revolucionarni situaciji, ne more nič drugega napraviti, kakor da s sredstvi demokracije svoj boj nadaljuje?

Ali delavev priznava, da je prepir, ki je razcepil delavški razred,

neumnost, prepričanje, da ali naj poizkuši delavški razred z nasilno uvesti diktaturo ali pa naj vodi boj z demokratičnimi pomočki za osvojitev moći, ker je tudi po njegovem nazoru v sedanji zgodovinski periodi nasilna revolucionarno neizvedljiva?

Ne, tega ne more priznati, ker bi moral sicer likvidirati komunistično internacionalno in delati za zedinjenje proletariata. Zato točači proletarij z novo vojno, kar s celim ciklom imperijalističnih vojn.

Teda bodo že zopet ustvarile polozaj, v katerem bo nasilna vstaja močno.

Razcepil proletarijata mora torej vstati in se vzdržati. Buharin je zavestna, kapita-

listični razred gospodarsko najbolj razvijenih dežel je pač v položaju, da delavce bolje plačuje in jih s tem "korumpira," pričemer, kakor pravi, so "te kompimirane plasti kvalificirane plasti svetovnega proletarijata." Te plasti, te so nosilci reformizma, nosilci socialistične demokracije. Toda poleg teh so na srečo še delavci, ki nimajo boljših mezd, torej niso "korumpirani," tako na primer, kitajski kuliji in pogodbeni sužnji na plantah: to so prav revolucionarji!

To je staro "teorija obubožanja" iz osemdesetih let minulega stoletja v svoji okolini, najbolj bestasti obliki, ki se zopet pojavlja! Delavci morajo torej popolnoma obubožati in se zatem vrati, da bodo napravili revolucijo!

Tako misli Buharin na primer:

"Image nad konservativom proletarijata Zedinjenih držav ni mogoče misiliti drugace, kakor če ga doleti velika socijalno-zgodovinska katastrofa."

To je staro "teorija obubožanja" iz osemdesetih let minulega stoletja v svoji okolini, najbolj bestasti obliki, ki se zopet pojavlja! Delavci morajo torej popolnoma obubožati in se zatem vrati, da bodo napravili revolucijo!

Tako misli Buharin na primer:

"Image nad konservativom proletarijata Zedinjenih držav ni mogoče misiliti drugace, kakor če ga doleti velika socijalno-zgodovinska katastrofa."

To je staro "teorija obubožanja" iz osemdesetih let minulega stoletja v svoji okolini, najbolj bestasti obliki, ki se zopet pojavlja! Delavci morajo torej popolnoma obubožati in se zatem vrati, da bodo napravili revolucijo!

Tako misli Buharin na primer:

"Image nad konservativom proletarijata Zedinjenih držav ni mogoče misiliti drugace, kakor če ga doleti velika socijalno-zgodovinska katastrofa."

To je staro "teorija obubožanja" iz osemdesetih let minulega stoletja v svoji okolini, najbolj bestasti obliki, ki se zopet pojavlja! Delavci morajo torej popolnoma obubožati in se zatem vrati, da bodo napravili revolucijo!

Tako misli Buharin na primer:

"Image nad konservativom proletarijata Zedinjenih držav ni mogoče misiliti drugace, kakor če ga doleti velika socijalno-zgodovinska katastrofa."

To je staro "teorija obubožanja" iz osemdesetih let minulega stoletja v svoji okolini, najbolj bestasti obliki, ki se zopet pojavlja! Delavci morajo torej popolnoma obubožati in se zatem vrati, da bodo napravili revolucijo!

Tako misli Buharin na primer:

"Image nad konservativom proletarijata Zedinjenih držav ni mogoče misiliti drugace, kakor če ga doleti velika socijalno-zgodovinska katastrofa."

To je staro "teorija obubožanja" iz osemdesetih let minulega stoletja v svoji okolini, najbolj bestasti obliki, ki se zopet pojavlja! Delavci morajo torej popolnoma obubožati in se zatem vrati, da bodo napravili revolucijo!

Tako misli Buharin na primer:

"Image nad konservativom proletarijata Zedinjenih držav ni mogoče misiliti drugace, kakor če ga doleti velika socijalno-zgodovinska katastrofa."

To je staro "teorija obubožanja" iz osemdesetih let minulega stoletja v svoji okolini, najbolj bestasti obliki, ki se zopet pojavlja! Delavci morajo torej popolnoma obubožati in se zatem vrati, da bodo napravili revolucijo!

Tako misli Buharin na primer:

"Image nad konservativom proletarijata Zedinjenih držav ni mogoče misiliti drugace, kakor če ga doleti velika socijalno-zgodovinska katastrofa."

To je staro "teorija obubožanja" iz osemdesetih let minulega stoletja v svoji okolini, najbolj bestasti obliki, ki se zopet pojavlja! Delavci morajo torej popolnoma obubožati in se zatem vrati, da bodo napravili revolucijo!

Tako misli Buharin na primer:

"Image nad konservativom proletarijata Zedinjenih držav ni mogoče misiliti drugace, kakor če ga doleti velika socijalno-zgodovinska katastrofa."

To je staro "teorija obubožanja" iz osemdesetih let minulega stoletja v svoji okolini, najbolj bestasti obliki, ki se zopet pojavlja! Delavci morajo torej popolnoma obubožati in se zatem vrati, da bodo napravili revolucijo!

Tako misli Buharin na primer:

"Image nad konservativom proletarijata Zedinjenih držav ni mogoče misiliti drugace, kakor če ga doleti velika socijalno-zgodovinska katastrofa."

To je staro "teorija obubožanja" iz osemdesetih let minulega stoletja v svoji okolini, najbolj bestasti obliki, ki se zopet pojavlja! Delavci morajo torej popolnoma obubožati in se zatem vrati, da bodo napravili revolucijo!

Tako misli Buharin na primer:

"Image nad konservativom proletarijata Zedinjenih držav ni mogoče misiliti drugace, kakor če ga doleti velika socijalno-zgodovinska katastrofa."

To je staro "teorija obubožanja" iz osemdesetih let minulega stoletja v svoji okolini, najbolj bestasti obliki, ki se zopet pojavlja! Delavci morajo torej popolnoma obubožati in se zatem vrati, da bodo napravili revolucijo!

Tako misli Buharin na primer:

"Image nad konservativom proletarijata Zedinjenih držav ni mogoče misiliti drugace, kakor če ga doleti velika socijalno-z

Vesti iz Jugoslavije

Srbski politik o Slovencih, Hrvatih in Jugoslaviji.

(Virov.)

Srbski politik Taisić iz Smedereva pričuje v "Politiki" v tem, kjer odgovarja na Mačkove izjave. Maček, predsednik kmečko-demokratske koalicije in hrvaške kmečke (Radičeve) stranke, je nedavno napisal: "Vsakemu laiku je znano, kako ko je nastala ta država, in da je v postanku te države bil največje važnosti sklep Hrvatskega Sabora z dne 20. oktobra 1918., ko so Hrvatska, Slavonija in Dalmacija kot celota izjavile svoj pristop v državno zajednico Srbov, Hrvatov in Slovencev." Dalje je napisal, da hrvaški narod se ne bo umaknil nič za las in zaključil: "Če to ni mogoče, potem se razume, da ne bo preostajalo druga kot, da gremo vsaksebi, naravnem. Samo da to ne more biti nikaka amputacija ampak ločitev."

Taisić odgovarja in razpravlja o tem problemu. Med drugim ji je zanimivo, kako piše o Slovencih. Takole:

"Slovenci so v novo državo prinesli: naklonjenost za red, močno voljo do dela in precejšnjo mero poslušnosti za ono, kar se v menu države ukazuje. Oni niso imeli velikih pretenden razen nade, da jim bo v novi državi ugodnejše kakor v stari. V stari državi so čevali — koliko se je seveda moglo — svoj jezik, narodne običaje, negovali svojo kulturo v mejah svoje materialne možnosti in pogojev, ki jih je ta stara država dopuščala.

Bili so prosti vseh mogočih tradicij in ideologij. Vzeli so 1918. leto kot nov datum in se z vso energijo in udanim delom vstopili v novo državno življene.

Seveda so tudi oni malo udarjali na levo in desno, pogajajoč se silno oprezeno. In posrečilo se jim je. Brez ukaza in sprememb Ustave, brez velikih pogajanj in zavozljanih obvez in dogovorov in protokolov se prišli takoj popolne samostojnosti kakor tudi avtonomije. Rekel bi tudi, da je ta pokrajina najbolj mirna in najbolj napredna in najbolj delavna. Mislim, da ne bomo zgrešili, če trdim, da nobena oblastna samouprava ne daje tako pozitivnih rezultatov kot v Sloveniji.

Zagreb pa davi ta zločesta državoprsna ideologija o tisočletni samostojni državi. Preveč posvečeni tej megleni preteklosti, nimajo ne volje ne časa, da bi samostojno premislili sedanjost. V tej zajednici, v tej tisočletni ideologiji leži največji prepad med Srbi in Hrvati.

Moglo bi se mogoče s hladnim proučevanjem stanja in potreb, z razumnim poročanjem vsega kar je pogoj za ugled in napredek te nove države mnogo lažje in hitreje priti do skupnega dela in neporečnih uspehov v vseh smereh in vprašanjih našega narodnega življence.

A to niso hoteli. Misili so, da je mnogo pametnejše in rentabilnejše napadati in posvati. Če so nekega dne rekli, da smo bratje, so nas potem en teden imeli za divjake, Bizantince, Balkance. —

Malo čudno je, da v Zagrebu niso hoteli uvideti, kam je Madžarski grof z Andrássijem in Aponijem na čelu so trešali s to korno sv. Stefana, tolki s škorinji in zlatimi ostromi s tisto hunko domačljavo in razuzdanostjo, dokler niso trapoglavo pritrirali do svečne vojne. Seveda s pomočjo dunajskih grofov in mogočne vojske cesarjeve.

Danes te pretepe grofske veličin krošnjarijo po Evropi v apokorniških copatah, prosek, da jih vsaj zasliši.

Gospoda v Zagrebu, ki res predstavlja celokupen hrvaški narod, ni ne volje ne razpoloženja, da bi s komurkoli iz Beograda govoril. Tega niso rekli samo enkrat. G. dr. Kranjc (11. sept. v "Narodnem vnučku" (radičevski časopis) in iz-

Kongres veterinarskega udruženja v Skoplju.

22. septembra se je zaključil 7. kongres veterinarskega udruženja Jugoslavije. Vršil se je dva dni in so se kongresa udeležili delegati cele Jugoslavije, brez razlike prečani in ne prečani. Zakaj v teh mesecih boja kmečko-demokratske koalicije se je vršil že marsikateri kongres, ki so ga delegati te ali one pokrajine bojkotirali. Topot pa je celo udruženje zdravstvene oblasti poslalo predsedstvu kongresa obžalovanje, da radi preobilnega posla in slabih gmočnih razmer ne more poslati več delegatov.

Kongres je otvoril včeraj veterinar skopljske oblasti Dušan Marković in pozdravil deležne. Govoril je o velikem pomenu veterinarjev, ki jih vse prevč podcenjujejo. Saj je veterinarstvo silnega pomena za naš poljedeljski in živinorejski narod. To se vidi prav v naši Južni Srbiji, ki je eminentno živinorejska dežela, a kot tak zelo zanemarjena. Živinorejstvo pri nas je treba dvigniti na moderen temelj, in tu priča veterinarju znatna odgovornost. Živinorejstvo v naši državi predstavlja ogromno vrednost 25 milijard dinarjev. In čuvati ta kapital, je naloga veterinarjev. Zato pa moramo zahtevati vso podporo s strani države in vse javnosti. Zahtevati moramo tudi kredite, da se zamori živinska kuga, ki uničuje to bogastvo.

"Mučenik" — dr. Birsa, urednik "Juira."

V uredu "Jutra" sedi bliv prof. dr. Birsa, ki je moral zdaj v zapor. V nekem članku je žallil škofe, pa so mu zato prisilili 14 dni zapora, ki ga te dni izdržuje. Silne ceremonije, slavoslovje in članki spremeljajo strašno njegovo "trpljenje". Za celih 14 dni oropan svobode, naš mučenik in trpin — tako govore o njem.

On pa sedi v celici justične palace, sprejema vsak čas obiske, ima v celici instaliran radio, da vsak večer posluša koncerte, ima v izobilju knjig, poslali so mu celo pisalni stroj, da piše nanj, skratka — celo celico so mu meblirali in mu stavili razpolago karkoli si je poželel. In v tem "trpljenju in mučenju" bo moral sedeti 14 (z besedami: štirinajst) dni — to je junaštvo. In dr. Birsi je težko, biti (ob radiu, pisalnem stroju in knjigah) "oropan svobode".

Tako je postal mučenik tisti dr. Birsa, svoječasni kočevski komunist, ki je ob komunističnem "prevratu" 1. 1920. proglašil Kočevje za — republiko, sebe pa za predsednika. Zdaj je kot vnet demokratski urednik celo zaprt. Iz komunista je postal — demokrat.

In enega ekstrema v drugega. Cudna so pota gospodova ... in pa naših komunistov, ki iz načela neponovljive klasse borbe postajajo uredniki klerikalnih, demokratskih in enakih meščanskih časnikov. Ja, ja ... Socijalistično trdo delo — smrd. Vse bolje je: ali komunistično frazarstvo ali — meščansko!

Izvoz vina v Nemčijo.

V Nemčijo izvaja Jugoslavija zelo majhno količino vina, dasi imamo z Nemčijo trgovski dogovor s carinsko zelo povoljnimi pogoji. Lani smo izvozili vina za 46 milijonov dinarjev od tega v Nemčijo samo za 88.000 din., torej niti eno petino %.

Poleg tega pa še Nemčija uvaža silno količino vina. Leta 1926 je uvozila vina za 30 milijonov mark; to glavno iz Španije, Italije in Francije. Uvaža cenenia vina in znanje specijalitet.

Ceneno vino iz jugoslovanskih vinogradov bi prav lahko naslojalo odjemale v Nemčiji, treba samo propagande. Zanje se zanima zdaj velika nemška firma Kempinski, ki je že naročila, naj posojijo naši izvozniki vzorce in cene svojih mercantilnih vin. V poštov prihajajo samo črna, cene vina, a ne bela.

Uprati je zdaj, da se bo tudi naš izvoz vina pojčal, kar bo v prid našemu vinogradništvu. Vina je v Jugoslaviji silno veliko. Vsaka pokrajina ima vnorodne kraje. Najboljša vina so: ljutomerka, dalmatinska, hercegovska in smederevska. Trgovska vina so pa banaška. Odkrnil, da je padel na tia.

Strahovito neurje na Posavju in Dolenskem. Dne 22. septembra se je začeli prihajati od severozahoda neznatni oblački, ki pa so se kmalu strnili v mogočen oblak, iz katerega je začelo liti kakor iz škafa. Deževalo je neprenehoma skoraj tri četrte ure. Od silnega vetra, bliskega in grmenja spremljani maliv je kmalu napolnil kanale in potoke. Voda je začela bruhati v kleti in hlevu in ogroziči imetje. Najbolj so bili prizadeti prebivalci sevnitske Florijanskega predmestja, kjer so v ozki dolini ob potoku nateljene hišice. Ker narastla voda ni mogla skozi most, je iskal drugega izhoda.

V stavki je bilo ato dijakov, kateri so se v četrtek zjutraj vrnili v svoje razrede. Dijaki so bili iz integrativne vrzave na stavki pred dvema tednovna. Takrat je stavka trajala štiri dni.

Dve milijardi dollarjev v radiju.

Chicago. — G. Clayton Irwin, ki vodi razstavo radio ta den v Coliseumu, je poročal, da je že dve milijardi dollarjev investiranih v industriji radio-aparatov v Združenih držav. V osmih letih je ta industrija postala ena glavnih in danes že zalaže ves svet z aparati.

Razstava v Coliseumu bo zaključena danes zvečer. Tam višči na stotine zanimivih stvari, novih povajov v radiju. Na ogled je tudi televizijon.

Nagla smrт pri požaru.

V noči 22. sept., nekako ob pol 1. po polnoči je iz nepojasnjene vzrokov izbruhnil požar pri posestniku Franu Colariču na Slinovicih št. 1., p. d. pri Martinčku pri Kostanjevici. Ogenj je k sreči deloma zaradi dežja, deloma zaradi nastopa nekaterih gasilcev ostal lokaliziran na gospodske poslopje. Zgoraj je zadnji, že starci del gospodarskega poslopja, obstojec iz poda in kletnice, kjer je bilo tudi nekaj gospodarskega orodja in vozov, ki so tudi zgoreli.

Popoldne je govoril veterinar Trbojević, ki smatra za potreben, govoriti tudi o stanovskih zadavah veterinarjev. Med namnimi vlačil silna mizerija. In poleg vsega tega se moramo boriti tudi proti temu, da ravnajo z nami po političnem prepirčaju, da prestavljajo veterinarje kar narodni poslanci po svoji volji. Zlasti povedi zapostavljanje prečasnih Srbov. Kritizira ne toliko upravo kot uradno personalno politično ministvrstvo poljedelstva in vode.

Danes dopoldan je govoril spet Marković, ki je zlasti orisal razmere in potrebe Južne Srbije; je tu silno razširjeno živinorejstvo in to ovac, ki dajejo potrebitno volno tekstilni industriji. Slabe razmere, ki vladajo v tem oziru tu, so precej nastale radi nerazumevanja in napak, ki se vrše nad živinorejci. Tako bi bilo treba točno rediti pododeljevanje pašnikov, ki se oddajajo pred vsem po politični pripadnosti in ne po potrebi. Strankinemu pajdašu s 200 ovacem dajo pašnik, ki je dovolj velik za 2000 ovac. S takimi postopanji se škoduje živinorejstvu, pri nas predvsem vzdrževanje ovac. A tekstilna industrija povprašuje po vileni in kostanjeviških gasilcev nobenih ljudi, ki bi pomagali gašiti. Kljub temu pa se je posredilo da je Colaričev dom, kakor tudi hlev ostal lastniku ohrajen. Skoda pa vseeno znaša okoli 50 tisoč Din. Domnevna je, da je požar v nepazljivosti zatekel neki romar, ki je hotel dejavno noč prespati na Colaričevem seniku.

O požaru v Slinovicih pri Kostanjevici, še naknadno piše, da je škoda večja, kakor se je prvotno domnevalo, ker je zgorelo okrog 80 centov sena, za 40 hi vinski posode, več vozov in plugov ter poljedelsko orodje. Z zavarovalnino je krita skoda komaj do polovice. Gospodar Franc Colarič je zvečer, predno je odšel v cerkev, našel v senu neznanega tujca, ki se je izgovoril, da ga je na potu.

Zenska obstrelišča policeja.

Chicago. — Crnka Viola Collier je v četrtek ustrelila policajca Benjamin Jeffersona v glavo, ko je ta prišel v njeno stanovanje in jo pričel izpraševati radi nekoga pogrešanega dečka. — Jefferson bo najbrž sodnik Frank Comerford.

Fosberg je osleparil svoje žrtve na zborovanju terapikov v Stevens hotelu.

30.000 volilcev nepovstavno registriranih.

Chicago. — Vodilna komisija je po dveh dneh skrutinija novih volilnih imenikov v Chicagu razposlala opozorilo 30.000 registrirancem, na katere leti sum, da nimajo volilne pravice in so se torej nepovstavno vpisali. Ako ne dokažejo v desetih dneh, da so razen nekaterih bližnjih sedov v kostanjeviških gasilcev nobenih ljudi, ki bi pomagali gašiti. Kljub temu pa se je posredilo da je Colaričev dom, kakor tudi hlev ostal lastniku ohrajen. Skoda pa vseeno znaša okoli 50 tisoč Din. Domnevna je, da je požar v nepazljivosti zatekel neki romar, ki je hotel dejavno noč prespati na Colaričevem seniku.

Slepar obsojen v zaporu.

Chicago. — Dr. Charles E. Fosberg, ki je bil optozen, da je v zadnjih letih osleparil na tisoče oseb, ko je prodajal delnice oranzinskih nasadov v Novi Mehiki, je bil v četrtek obsojen na pet let ječe. Kazen je izrekel sodnik Frank Comerford. Fosberg je osleparil svoje žrtve na več tisoč dolarjev.

O požaru v Slinovicih pri Kostanjevici, še naknadno piše, da je škoda večja, kakor se je prvotno domnevalo, ker je zgorelo okrog 80 centov sena, za 40 hi vinski posode, več vozov in plugov ter poljedelsko orodje. Z zavarovalnino je krita skoda komaj do polovice. Gospodar Franc Colarič je zvečer, predno je odšel v cerkev, našel v senu neznanega tujca, ki se je izgovoril, da ga je na potu.

Zenska obstrelišča policeja.

Chicago. — Sarah Lloyd je v četrtek okradla svojo gospodinjo Mrs. William Rice za dragulje v vrednosti tri tisoč dolarjev. Za njo ni nikakega sledu.

Usoeden padec.

Chicago. — John Bacon, star

60 let, je v četrtek umri v St.

Joseph Bojnic radi poslodob,

kateri je dobil prejšnji dan na

svom domu, ko je padel po

stropnicah.

Služkinja okradla svojo gospodinjo.

Chicago. — Sarah Lloyd je v četrtek okradla svojo gospodinjo

Mrs. William Rice za dragulje v

vrednosti tri tisoč dolarjev. Za

njo ni nikakega sledu.

Zenska se obesila.

Chicago. — Carrie Hobt, sta-

ra 48 let, se je v četrtek obe-

sila v kleti svojega stanovanja,

5630 So. Richmond st. Kaj je

bilo vzrok samomora, ni znano.

Strupen jezik.

Moja žena je posebejena skromnost.

Verjamem. Drugače bi te

ne bila vuela.

Agitirajte za "Prosvetu"!

Čilkaške vesti

Dijaki bodo kaznovani radi stavkanja.

Chicago. — Dijaki na Fenger srednji šoli, ki so pretečeni torek zastavili v znak protesta, ker je bilo nekaj zamorskih dijakov transferiranih iz Morgan Park srednje šole v njihovo šolo, bo kaznovanih in discipliniranih. Tako izjavlja William J. Bogan, superintendent šolskega odobra.

V stavki je bilo ato dijakov, kateri so se v četrtek zjutraj vrnili v svoje razrede. Dijaki so bili iz integrativne vrzave na stavki pred dvema tednovna. Takrat je stavka trajala štiri dni.

Dve milijardi dollarjev v radiju.

Chicago. — G. Clayton Irwin, ki vodi razstavo radio ta den v Coliseumu, je poročal, da je že dve milijardi dollarjev investiranih v industriji radio-aparatov v Združenih držav. V osmih letih je ta industrija postala ena glavnih in danes že zalaže ves svet z aparati.

Nagla smrт pri požaru.

Chicago. — Medicinska veda je naredila nov čudež. Ako težnica opali po očetu, da je koča naokoli višnjeva in črna, ni treba več ligati, da si padel po stopnicah ali butnil ob kljuko v vratih. Kar k bližnjemu zdravniku pojde in on ti z električnim aparatom očisti obraz in par urah. Električna mašina, ki temelji na izbršči in žrnave, je

Marija Ibele:

Med deveto in deseto

MFO . . .

Gospa Nita je stala v večerni obleki pred ogledalom in šteala do sedmega udarca uro, ko so ji javili nekega gospoda. Pogledala je na karto in zimajala z rameni. "Boettcher?" Ime ji je bilo popolnoma neznano.

"Gospod prosi, da mu oprostite, toda govoriti mora na vsak način z vami v neki zelo nujni zadevi, milostljiva gospa!" je rekla hišna, ko je opazila, da gospa noče sprejeti gosta.

Nejedovljna je odšla gospa v sprejemnico.

Velik, slok mož, že nekoliko sivih las, ji je prišel s pozdravom nasproti in se predstavil kot policijski uradnik.

Začudena in radovala je ponudila gospa Nita tujeu stol in sedla tudi sama.

"Poslalo me je k vam policijsko ravnateljstvo," je reklo Boettcher. "Nocoj med deveto in deseto uro bo nameč pri vas vložljeno."

"Za božjo voljo," je zastokala gospa Nita in roke so ji od strahu padle preko roba naslonjence.

"Zdi se mi, da vem, kdo misli vložiti," je rekla. "Ljubček mora kuharice, ki sem jo prejšnji teden zapoldila. "Se me boste že še spomnili?" To so bile njenne zadnje besede pri odhodu."

"Ali so vaša domnevanja pravilna, milostljiva, tega ne vem," je reklo Boettcher. "Vem le to, da je druguh širih mož določila za nočno vlož v vašo vilu. Eden izmed njih nam je to izdal."

"Tega pač ne smete kaznovati, kaj ne? Poplačala ga bom za to," je razburjeno rekla gospa Nita. "In ostali, ti sede po vsej prilikli na varnem pod klu-

Boettcher se je pa nasmejal in zmajal z glavo.

"Ne?" je začudeno vprašala gospa Nita.

"Ako bi jih zaprili, bi veljalo to izdajalca življenje. Poleg tega pa ni bilo storjeno še nobeno dejanje, da bi jih imeli pravico zapreti."

"Ne zamerite, gospod Boettcher, toda ali ni vendar to nemuno, ako čakate, da postane kdo zrel za kazen?"

"Tak je zakon, milostljiva gospa."

Oglasil se je telefon. Gospa Nita je stopila k aparatu in posvedala svoje ime.

"Kako prosim?... Oh, policijsko ravnateljstvo!... Seveda, gospod Boettcher je baš tu. Ta-koj ga bom poklicala." Oddala je slušalko Boettcherju, sedla na stol ter nervozna in zanimaljam sledila pogovor.

"Prosim trenutek, gospod vladni svetnik!" Boettcher se je okrenil h gospo Niti: "Koliko sob ima vila, milostljiva gospa?" — "Sedem," je odgovorila. — Boettcher se je zahvalil.

in sporočil odgovor naprej... "Ne, mislim, da zadostuje šest mož, gospod vladni svetnik. Tu, na primer v veliki sobi, se dva moža lahko sijajno skrijet za zavesami pri vratih." — Gospa Nita je zlezla skupaj: ali ni to neumnost, kar tu pripravljajo?

"Zelo lepo, gospod vladni svetnik, pričakujem torej može. Klanjam se!"

"Kaj vendar nameravate?" je zakričala gospa Nita, ko je odložil slušalko.

"Sedaj bo prišlo šest policajev in se bodo skrili tu v hiši, da bodo prijazno sprejeli gospode vložilice."

"Zakaj jih ne počakajo na cesti?"

"Oprostite, milostljiva gospa, vidim, da prav nič ne razumete o vložilih. Lopovi vendar ne bodo prišli skupaj in končno jih moramo zlatiti pri dejanju. Ali se zanesete, da nas služkinja ne bo izdala?"

Gospa Nita ga je obupano pogledala. Služkinja je bila pravzaprav kuvarica prijateljica.

"Veste kaj, gospod Boettcher, poslala jo bom proti, da je bila v slovnicu za gledališče. Mene je itak, to si lahko mislite, minilo veselje, da bi bila v gledališču."

"Vi ste kakor Sherlock Holmes!" je veselo zakličil Boettcher pri oknu.

"Ali je še kak izhod iz hiše, milostljiva gospa?"

Prikimala je.

"Gotovo vedo lopovi zanj. Ta-

kaj bom postavil k tem vratom enega moža."

"Mislim, da bi bilo sploh dobro, da se malo razgledate po moji hiši," je predlagala gospa Nita.

"Zelo vam bi bil hvalezen, milostljiva gospa," je reklo Boettcher ter takoj vzel iz žepa svinčnik in beležnico.

"Tu je majhen oddelek moje vinske kleti. Zelo bi me veselilo, ako bi se ga gospodje poslušalo."

"Zelo ste ljubezljivi, milostljiva, teda mi smo v službi."

"Tako strogo? Oprostite, prosim! Nisem mislila nič slabega. Neizmerno sem vam hvaležna, da ste prišli. — Glavna stvar je, da lopovi ne izvohajo teh vrat v steni. Za njimi imam namreč svojo denarno omaro, svoje dragocenosti. Ta vratica sem dala narediti šele po smrti svojega moža."

"Bodite popolnoma pomirjeni, milostljiva, gospa, ta vratica bom prevzel jaz," je objubil Boettcher in pogledal na uro. "In sedaj, milostljiva gospa, bi vas prosil, da greste v spanico. A prosim, ne prizrite nobene ljudi."

"V spanico naj bi bila? Sama?... Izkušeno! Umrla bi od strahu."

"Toda, milostljiva, morate!"

"In četudi postavite deset mož pred vrata, ne bom legla spati. Kaj mi pomaga straža? Končno jo lahko vložilici premagajo."

"To ne zveni za nas preveč laskavo in saupljivo," je nasmajal Boettcher.

"Lahko se smejet. Ali ne vidite, da sem vsa obupana?"

Napisala je neko številko na listek. "Prosim, pokličite to številko, ko bo vse minilo. Grem k svojim prijateljem, tu ne vzdružim. Pustite me, da grem!" je prosila. "Ali ne morete razumeti? To bi bila moja smrt, ako ne grem iz hiše."

"Nimam pravice, da bi vas zadruževal, milostljiva gospa."

Gospa Nita mu je dala svenčen klijev.

"Le to bi rada vedela, zakaj je ta eden izdal svoje tovariš?"

"Ker je hotel vložiti in ne moriti, kot ostali."

Gospa Nita je smrtno obledela in se je iztrpana naslonila na vrata.

"Moriti?" je ponovila skoraj nešlišano.

"Druhaj je gotovo oborožena z revolverji," je reklo Boettcher.

Prestrašena, brez besed, je odprla gospa Nita vrata in zbežala ven. Ko je bila že daleč od svojega stanovanja se je šele upala ustaviti, pogledala je nazaj proti svoji hiši, ki je stala tiho in pokojno v temnem vrtu.

Kot bi jo kdo preganjal, je tekla po tihih cestah. Ni hotela niti takoj videti svojih prijateljev. Jokala je, ihvelja, govorila glasno sama s seboj, in šele, ko so ji podle vse moči, je najela voz in se peljala k svojim prijateljem.

Tam je valed razburjena in soč komaj mogla povedati, kaj se je zgordilo. Kot otroka so jo položili na divan. Z zaprtimi očmi je ležala tam. Kako je vztrpelala ob vsakem šumu!

Kako ji je bilo hudo! Tako si je predstavljala smrt.

Kaj se godi sedaj v njeni hiši?

Mogoče je prišlo do boja?

Ali so bili policijski premagani?

Nenadoma se je oglasil telefon.

Z močjo, nad katero se je

gospa Nita sama čudila, je hitela k telefonu.

"Hvala Bogu, vse se je dobro izteklo!" je zakričala svojim prijateljem. "Seveda, gospod Boettcher, tako bom tam!"

Z nervozno naglico se je oblekla in stekla po stopnicah v pripravljeni avto.

Ko se je pribegnila proti hiši,

je najprej pogledala na okna velike sobe. Bila je razsvetljena.

"Sijajan človek, ta Boettcher," je rekla, ko je stopila s svojimi prijatelji v vilo.

Kako tisto je bilo v hiši! Po-

klicala je Boettcherja in ker

ni dobila nobenega odgovora, je

odprla vrata in obstala kot okamenela: omare so stale odprtne,

premetane. Na stensah so manj-

kalke alike, prazne vinake stekle-

nice so letale razmetane okoli.

To je bilo delo "policiista"

Boettcherja in njegovih tovari-

jav...

SMEŠNICE

Dvojčki.

Jaka, ki ga rad cuka, prihiti v popisovalni urad:

Dobro jutro, gospoda! Prihajam z veselo novico. Žena mi je rodila dvojčke.

Uradnik: Dobro, toda zakaj pravite "gospoda", ko sem pa sam tu?

Grom in strela! Hitro moram domov pogledat, če se mi ni rodil samo en sinček.

Navigance.

Matija: Zakaj se pa cmeriš, Janezek?

Včeraj sem padel s stola in sem se udaril v koleno.

Zakaj pa jokaš šele danes?

Zato, ker te včeraj ni bil doma.

•

Kočljiv problem.

Vaš mož ima skomine po drugih ženskah. Sledite mu na vsakem koraku, da ne skoči čez zakonski plot.

Križ božji! Kako naj mu sledim, ko je pa dimnikar.

•

Enostaven izvod.

Gospod řef, ali bi ne morel zavzeti mesta vašega pokojnega družbenika?

Lahko, zakaj pa ne! Kar pomenite se z grobarjem, mora vam ustreza.

•

Ni mogoče.

Ali si že silil, da se je Janez poročil s Kofendeževom Meto?

To pa že ni mogoče! Saj sta bila vendar zaročena.

Edina izjemá.

Vaša mama je zelo svojeglava, gospodiča. Srečna je, če more redno in povsod ugovarjati. Še nikoli se ni zgobilo, da bi komu pritrdiri.

Poizkusiva, gospod doktor. Zasnujte me, pa boste videli, da zna tudi pritrdirti.

Priporočilo.

Kako ste zadovoljni s to pralnico? Ali mi jo morete priporočati?

Seveda. Zadnjič so mi poslali namesto zakrpane novo arajo.

•

Ni razumela.

Ne morete si mislit, kako korekten je moj ženin. Ce se mu hoče zdehati, oddide takoj iz "Slovensko - angleško slovenc" katere je izdala in ima na prodaju Kajtjevna matica S. N. P. J.

\$2000 SKORO NOVA HISĂ

Ali hočete skoro novo hišo blizu School st., 1 blok severno od Belmont Ave., precej dober dom in izredno dobra kupcijska \$2000, takoj je plačati same \$175.00, ostalo na mesecne obroke. Se mora prodati takoj brez odlažanja. Pišite za pojasnila na: 840 Transportation Bldg. Box 5968, Chicago, Ill. — (Adv.)

NA PRODAJ JE — dvonadstropna iz opeke zidana hiša z grocerijsko prodajalno. V dober kraju za Slovenca. Kliknite na telefon Roosevelt 7894. (Adv.)

All želi znati pravilno pisati in čitati slovensko? Naroci s "Slovensko - angleško slovenc" katere je izdala in ima na prodaju Kajtjevna matica S. N. P. J.

PRIHAJA SEDAJ V CHICAGO

DOBRE KAKOVOSTI

CENA JE SEDAJ NIŽJA, KOT BO POZNEJE V JESENÌ

VSE VRSTE GROZDJÀ SE DOBI NA

SLEDEČIH PROSTORIJH

SANTA FE TRACKS 21ST & ARCHER AVE.

CHICAGO & NO. WESTERN R. R., CLINTON & KINZIE

ROCK ISLAND TRACKS TAYLOR & CLARK ST.

PRODUCE TERMINAL 27TH ST. & ASHLAND AVE.

CHICAGO

Direktne tovorne cene so jamčene na vse kraje za kupce izven mesta.

SKRBI

ne tarejo naše vlagatelje za njih vloge, katere imajo pri nas do